

JASZ, Adam, *Vnitrostranické rozepře uvnitř Československé strany národně socialistické v období po roce 1945*. Diplomová práce HÚ FF JU, České Budějovice 2020 (97 s., včetně příloh).

Posudek oponentky:

Bc. Adam Jasz se ve své práci zaměřil na osudy národně-socialistické strany v období 1945-1948. Toto téma není zcela neznámé, po roce 1989 se na politické dějiny období třetí republiky zaměřilo mnoho historiků, jejichž reinterpretace byla do určité míry i jedním z úkolů historických pracovišť Akademie věd. Do roku 1989 totiž byly k dispozici pouze ideologicky silně zabarvené texty či edice, jejichž úroveň byla lepší, přesto se však jednalo především o soubory výběrové, které badatelům nenabízely širší optiku.

Se všemi těmito staršími přístupy k tématu se autor seznámil a především ke starší literární produkci přistoupil s potřebnou dávkou kriticizmu. Stejně se pokusil pracovat i s jedním ze svých základních pramenů – vydanými memoáry dobových politiků. Dalším pramenem pak byly archivní materiály uložené přímo ve fondu národně-socialistické strany či fondu strany komunistické. Do určité míry doplňkovou funkci pak mělo využití periodik.

Na základě uvedených pramenů a literatury se diplomant rozhodl zaměřit především na ty aspekty vnitřní politiky strany, které byly námětem širších diskusí, případně i politického boje. Zatímco otázky programové, především míru vlivu komunistické strany v prosazování klíčových tezí vládního poválečného programu, autor spíše konstatoval, respektive vyložil na základě stávajících znalostí o tématu, aniž by usiloval o hlubší analýzu, problematice personální a stranickým strategiím, zastávaným především v předvolebním období, věnoval cílenou pozornost. K hledání odpovědí na tyto otázky využíval především již zmíněné memoáry, zajímavé možnosti interpretace mu však poskytly i materiály z činnosti KSČ, která národní socialisty vnímala jako své hlavní politické konkurenty a rozdmýchávala nejednu personální kontroverzi uvnitř strany.

Zmíněné objasňování vnitřních poměrů ve straně se stalo tématem třetí, klíčové kapitoly práce, která je rozdělena v souvislosti s jednotlivými dílčími problémy do pěti podkapitol. Zbytek práce má víceméně konzervativní charakter; autor nejprve vylíčil dějiny národně-socialistické strany, které však pojal poměrně stručně a nezabíhal do zbytečných detailů, pro samu práci nepodstatných. V druhé kapitole sledoval vývoj strany, respektive

spíše postoje jejích představitelů po ukončení druhé světové války, kdy došlo k její obnově. Ve sledovaném období byl klíčovou osobností prezident Beneš, kompilativní pasáže proto autor funkčně doplnil ukázkami z jeho díla.

Podle slov autora byly cílem práce popis a analýza činnosti národně-socialistické strany v období po roce 1945. Tato charakteristika je možná až příliš skromná. Byť autor vychází spíše z tradiční metodologie politických dějin, třetí kapitola není pouhým popisem, ale fundovanou sondou do vnitřního života strany a vnějších okolností, které ji utvářely. Text je navíc napsán velmi dobrou češtinou, v níž se objevuje jen minimum prohrěšků, přesněji řečeno spíše překlepů. Vzhledem k výše uvedenému práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

v ý b o r n ě.

PhDr. Jitka Máchalová, Ph.D.

České Budějovice, 24. srpna 2020